

Startují registrace energetických zprostředkovatelů

Se začátkem prázdnin byla zahájena registrace energetických zprostředkovatelů. Jejich podnikání se tak dostává pod dozor Energetického regulačního úřadu (ERÚ). Změnu přinesla tzv. zprostředkovatelská novela energetického zákona.

Registr zprostředkovatelů v energetice bude jejich první skutečnou evidencí, dosud přesná čísla o jejich počtu chyběla. Doteď totiž zprostředkovatelé podnikali podle živnostenského zákona na základě tzv. volné živnosti. Přesunem pod energetický zákon vzniká nejenom registr, ale především kompetence ERÚ k doзору nad činností zprostředkovatelů.

Na nepoctivé jednání některých zprostředkovatelů poukazují spotřebitelé měsíčně ve stovkách podáních. I když registrace se zatím týkají spíš samotných zprostředkovatelů, 1. červenec je pro spotřebitele přesto důležitým datem.

„Smlouvy o zprostředkování v energetice, které nebyly uvedeny do souladu se zněním novely, od 1. července pozbývají platnosti. To samozřejmě platí i pro ujednání o sankcích, takže staré smlouvy nabízené energošmejdý už by neměly spotřebitele ohrožovat několikatisícovými pokutami,“ upozorňuje **Ladislav Havel, člen Rady ERÚ.**

Kromě smluv se zneplatnění týká i souvisejících plných mocí. Ty teď mohou trvat maximálně 12 měsíců a poté zmocnění zaniká. V minulosti totiž bývalo běžné, že zprostředkovatelé využívali i několik let staré plné moci k tomu, aby nic netušícímu spotřebiteli vybrali dodavatele, o kterého již nestál.

Energetický regulační úřad připravil nejen registr, který se od 1. července začne plnit veřejně přístupnými údaji, ale chystá se také na kontroly zprostředkovatelů. *„Na kontrolní činnost musíme vyčlenit stávající pracovníky. Bohužel jsme se nedočkali slibovaného posílení našich kapacit, takže jsme je museli převést z kontrol elektroenergetiky, kde měli na starosti například prověřování dodavatelů. Přitom máme vyčistit sektor zprostředkovatelů, na který si u nás stěžují tisíce lidí ročně,“* připomíná **Stanislav Trávníček, předseda Rady ERÚ.**

Požadavky, které musejí žadatelé o registraci splňovat, jsou zatím poměrně měkké. Požadována je kvalifikace na úrovni alespoň středního vzdělání a minimální praxe 5 let v oboru, bezúhonnost nebo spolehlivost. Právě svou spolehlivost může zprostředkovatel narušit tím, že se dopustí závažného přestupku proti energetickému zákonu nebo zákonu o ochraně spotřebitele.

„V případě, že se takové pochybení prokáže, bude zprostředkovatel z registru vyškrtnut. Teď však zprostředkování v energetice jako nový specifický obor teprve vzniká. Negativní záznamy, pro které by ERÚ mohl žadatele o registraci odmítnout, musíme teprve odhalit a prokázat,“ vysvětluje **Ladislav Havel.**

Registrace zprostředkovatelů začíná 1. července. Zprostředkovatelé vykonávající činnost na základě [živnostenského zákona](#) mohou tuto činnost vykonávat i nadále, ale nejdéle do 31. prosince 2023 a za podmínky, že o registraci ERÚ požádají do 30. září 2022.

Podrobnosti týkající se registrace zprostředkovatelů najdou uchazeči na [webových stránkách ERÚ](#).

(Příloha na následující straně shrnuje několikaletý vývoj problematiky energetických zprostředkovatelů.)

Kontakt:

Energetický regulační úřad
www.eru.cz

sídlo úřadu

A: Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava
T: 564 578 666, E: podatelna@eru.cz

Kontakt pro média:

Michal Kebort
tiskový mluvčí ERÚ

dislokované pracoviště Praha

A: Jankovcova 1566/2b, 170 00 Praha 7
M: 724 060 790, E: tiskove@eru.cz

Cesta k registraci energetických zprostředkovatelů

2017-2018 Přichází masový rozmach podomního prodeje a nabídky neférových energetických aukcí. Princip spočívá v podpisu smlouvy, která je lidem zpravidla prezentována jako nezávazná a bezplatná přihláška do aukce, typicky bez důležitých informací. Ve skutečnosti je zavazuje pod sankcí ke změně dodavatele. Jestliže spotřebitel odmítne podepsat smlouvu s dodavatelem, kterého „vysoutěží“ aukce (zprostředkovatel), čelí pokutě – zpočátku 3 tisíce korun, později pokuty přesahují 5 tisíc korun. Dochází také k podepisování dodávkových smluv na základě plných mocí na jméno a účet spotřebitele, kterou nemůže jednoduše ukončit. Další pokuty tak na spotřebitele míří od dodavatelů.

28.5.2018 Energetický regulační úřad, ministr průmyslu a obchodu Tomáš Hüner a Česká obchodní inspekce představili na společné konferenci plán, jak bojovat proti praktikám energošmejdu. Ministerstvo slibuje rychlé novely zákona o ochraně spotřebitele a následně i energetického zákona.

2018-2020 Ministerstvo průmyslu a obchodu opakovaně představilo novelu energetického zákona, avšak k jejímu schválení nedošlo. Ve stejné době se začínají aktivizovat dodavatelé. Stále ostřejší praktiky energetických šmejdu vedou k požadavkům na regulaci tohoto odvětví také od dodavatelů energií. Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR koordinuje samoregulaci, když s podporou ERÚ vytváří deklaraci, kterou se solidní dodavatelé zavazují nespolupracovat s energetickými šmejdami.

ERÚ zahajuje preventivní kampaň. Prevence se stává na několik let prakticky jediným účinným nástrojem obrany spotřebitele před energetickými šmejdami, kteří podnikají mimo energetický zákon, a tedy zcela mimo zákonnou působnost úřadu. Kontroly zprostředkovatelů posiluje Česká obchodní inspekce, ta se však nespécializuje na energetický trh, navíc omezené zákonné povinnosti zprostředkovatelů dávají jen malý prostor k drtivému postihu.

Kvalifikované odhady hovoří o desítkách tisíc spotřebitelů, kteří byli energetickými šmejdami napáleni mezi lety 2018 a 2021. Jen ERÚ eviduje přes 5 tisíc stížností na tyto praktiky každý rok, obdobný počet shromažďuje ČOI, přes 10 tisíc podnětů hlásí spotřebitelské organizace. Za čtyři roky tak spotřebitelé čelí sankcím od zprostředkovatelů v řádu stovek milionů korun.

14.9.2021 Po několika neúspěšných pokusech Poslanecká sněmovna ČR schválila novelu energetického zákona s pozměňovacími návrhy Senátu ČR s účinností od ledna následujícího roku. Zatímco spotřebitelé se dočkají větších práv, povinnosti přibudou dodavatelům energií a zejména energetickým zprostředkovatelům, nad kterými získá dohled Energetický regulační úřad.

1.1.2022 Novela zákona nabývá účinnosti. Zprostředkování v energetice je podnikatelskou činností definovanou energetickým zákonem, má nová pravidla, která musí zprostředkovatelé dodržovat při svém jednání i ve smlouvách.

1.7.2022 Jsou spuštěny registrace zprostředkovatelů na ERÚ. Registrace je po uplynutí přechodného období podmínkou k tomu, aby mohli zprostředkovatelé nadále vykonávat svou činnost. V případě prokázaných závažných pochybení může být zprostředkovatel z registru vyškrtnut a vrátit se do něj nemůže po 3 roky.

Ke stejnému datu je uveřejněn také registr zprostředkovatelů, který se však teprve začne plnit daty zprostředkovatelů po jejich registraci.